

a versciklusa a legújabb és a legköltoibb alkotása, noha talán kissé sok az egytémájú versből. És van a kötetben még egy érdemes megfigyelni való: Lenau verseinek édes, ideges és fáradt hegedűszava, amely a kötet végén sir fel; úgy rémlik, mintha a fordító egy a saját költői idearendszerével rokonnak és ideálnak érzett költőt fedezett fel volna benne. Azt hiszszük, hogy Havas Istvánnak érdemes volna, különösen újabb nyelvi készségével, további fordításokkal gazdagítani irodalmunkat. —i—

Majthényi György: Mit tud a kis egér. Mesék. (Dante-kiadás.) **Podri-Podri és a varázsló.** Mesék. (Dante-kiadás.)

Az ember akár mint kritikus, akár mint gyermekkori impressziói felidézésére vagy ellenőrzésére kíváncsi «egyszerű felnőtt», valami előzetes bizalmatlansággal veszi kezébe az új meséskönyveket. Az ősi mesekontinenseken a primitív embernek, a «homo magicusnak» tudatvilága élt s ebben még nem vált ketté az élő és élettelen világ, hanem az ember élő voltának hite mint valóság vetítődött szét a tárgyakra. Ugyancsak az alanyi és tárgyi világ jegyeinek azonosításán alapszik a gyermekmese és a valóság-tudatát már elvesztett ősi mese sokáig adta a gyermekmese nyersanyagát, míg be nem következett variációinak teljes kimerülése és a mesének irodalmi műfajjá való tudatosodása. Csábító volna az utóbbi folyamatnak a német romantikával való kapcsolatait felvázolni, azonban ehelyett idézzük fel inkább a Költőt, — vajjon ki ne emlékeznék még szimbolumaira: a Rettenhetetlen Ólomkatonára, vagy a Tengeri Tündérre, aki üvegzöld hullámok közül szállott fel halfarkával, ami helyett lábakat varázsolgatott magának és emiatt minden lépésével éles késeken kell járnia a Hercegéért, akit szeret... Az Űzlet azonban olcsó és

otromba átdolgozásokra írta rá Andersen nevét és utána alig van költője a mesének. A modern mesecírók alkotásait semmiképpen nem lehet azonosnak tartani az ősi mesével, amely a költészetnek *egyetlen* ősi kifejezési formája, sem a meseköltőével, akinek számára *legfőbb* kifejezési forma a mese. Legtöbben a két mesefajta variációit szövik és keverik tovább: a meséskönyv ma egy állandó fogyasztási szükségleten alapuló írásipari termék. Majthényi György, összehasonlítva ennek az iparnak szállítóival, nagyon előnyösen üt el a többségtől, amely úgy gondolja, hogy a gyermekek számára lehet tartalmilag: erőszakolt csapongással, formailag pedig pongyolán, egyszerűvel felelőtlenül írni. Majthényi a gyermekeknek ugyanazzal a becsúgygyal és műgonddal ír, amely többi írásait is jellemezte, a fantáziája sokszor szerkeszt artisztikus képeket és ezeken érzik, hogy költőjük kedvvel és gyönyörűséggel alkotta őket. Ezt teszi az új mesecíróknál már annyira megszokott erőszakolt naivitás helyébe, ami úgyis annyira idegen és ízetlen, a réginel sokkal korábban érett és többet tudó mai gyerek számára. Szóval okkal és móddal igyekeznek áthidalni a régi műfaj és tőle tagadhatatlanul eltávolodott kis közönség közt nyílt rést. Igyekeznek tanulságos is lenni, de ezt se erőlteti a művészet és az érdekesség rovására. És ami a legfontosabb: ritmikus, modern prózához szoktatja olvasóit, úgyhogy a mesekönyvek átlaga fölé emelkedik ez a két könyv. (—i—)

Teresesényi György: Hősök. (Singer és Wolfner, 1931.) — Hadviselt Andris öt hold földet kap, de nem kezdhet vele semmit, annyira távol esik minden emberközösségtől. Napszámos a város kertjében s átkozza a virágokat: szaggassa el gyökereiket a föld, éhen gebedünk ebben a bitang kertben. Valérnak, a napszámoslány-